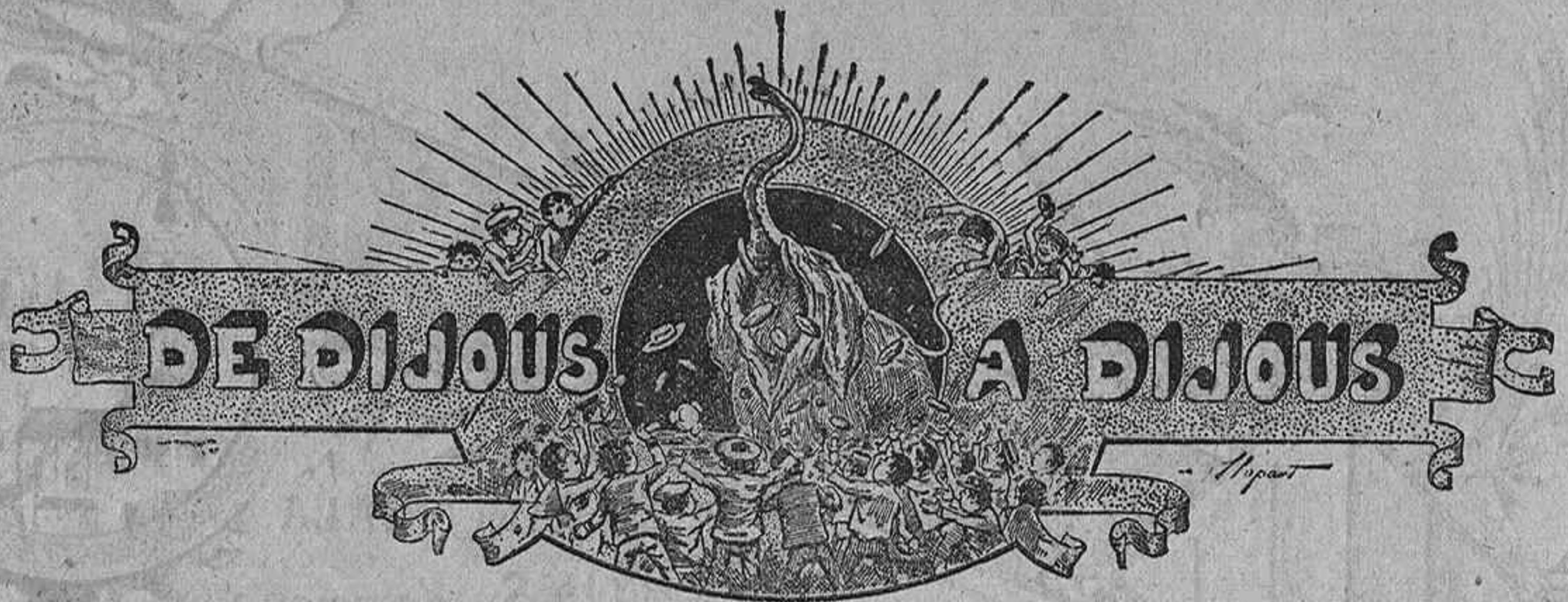

¡Oh preciosa marinera
si pogués al teu darrera
l lensarme l' aygua á crusarl..
¡Es de l' única manera
que 'm faria goig 'l mar!

Estudi anatómic del any 1896

CONSIDERAT en conjunt l' any de desgracia que ja ha deixat d' existir, (gracias al Temps) ha sigut un dels anys mes *perros* que han trepitjat 'l Calendari. Ara, analisat anatómicament, no 'ls extranyará sa gestió desgraciada: ó sinó, aném per parts:

Pues, señor; comensant per dalt de tot, ó siga pe 'l cap del any difunt, hem de confessar que li hem trobat, 'l cap, buyt de raciocini, plé de *sébas*, carregat de pretensions y faltat del dó d' acert. ¿Com podia funcionar bé un orga tan desballestat? Ara 'ns expliquém l' *ego te absolvo* al Ajuntament de Madrit, ab tot y ser la Corporació municipal modelo d' Irregularitat administrativa; l' ascens de la marxa de *Cádiz* á la categoria d' Himne nacional (II), l' haver negat á la Providencia qu' es ella la que bóta crussers, y l' empenyo en voler nos fer creure que som d' alló mes amichs ab los *locinayres*.

Que no hi veyá de cap ull, ho proba lo descubrimet també providencial de la insurrecció filipina. Que may havia tingut bon nas, ho demostrá alló de que no ensumés las conseqüencias de la dominació fraresca en l' Arxipiélach, á pesar de fer tanta pudó. Qu' era sort... de conveniencia, ho doná á compendre sempre no volguent sentir 'ls crits de miseria que l' aixordavan, ni la ditxosa corneta de las companyías eléctricas. Y que no tenia bon paladar, ho va dir clarament 'l mal gust que va tenir en lo de ferli un cinturón de pedra á la Plassa Real. Las barras si que las tenia bonas y reforsadas. no s' ha conegut any, en lo que va de sigle, d' una doble barra mes tremenda: tenen la paraula 'ls Morgans, 'ls Camerouns y tots 'ls Cul-loms d' *allende los mares*.

La *faringe* del any 96 era un dels orgas mes desarrollats que posseía. Res ho evidenciá milló que las tragaderas que va tenir empassantse sencera tota una *suripanta* com qui s' envía una píldora. Y en quant á la gorja ó *laringe* del difunt, á conseqüencia del continuo abús de crits patriótics convencionals se li quedá atrofiada: l' estentóreo «Viva Español» ressonant en cafés y tabernas, li espatllá la gargamella.

Aném al *torax* del any passat: Dupto que hi hagi hagut un any de mes pit pera arrostrar calamitats y vicissituds tan grans. Las guerras colonials; la catástrofe del carré dels Cambis; lo *puf* de 'n Blanco; las planxas de 'n Weyler, la carta-article de 'n Castelar als nortamericans; l' Exposició de quadros *femenins* á ca 'n Parés, y la son eterna del Alcalde de Barcelona, etc., etc.,

etc, 'ns guardarán de mentir. Se necessitan un pulmóns com dugas manxas de ferrer pera realisar *aspiracions* com las sevas: que ho diga sinó, l' haver posat sobre las armas un exèrcit espantós; l' haver arrencat un empréstit fenomenal, y l' haver mort á n' en Maceo *cirujedament*.

L' *abdómen*: voluminosíssim. Ja se 'l necessitava; perque un any que s' ha atipat de carn de tocino nortamericá, de carn de lleó espanyol y de carn de vaca... *tísica*, no podia treginar un estómach gens petit. Lo que li succehí, si, sigué que no tot ho vá poguer pahir.

Clatell, de frare, carregat de llana pera poguer rebre sense ressentirse 'n totas las clatelladas de la opinió pública indignada. Espatllas carregadas á propósit pera aguantar milló tot lo pés de las circumstancias pesadas que li encarregaren sentli carregá 'l *mort*. Carcanada bastant corva, propia del que s' arrastra pera viure ab la esquena dreita. Curt de brassos, per efecte de viure ab los brassos plegats. Y llarch de mans á conseqüencia de fer corre molt 'ls dits.

Las ancas, de sabater. Com que durant 'ls séus 12 mesos de vida no ha fet altra cosa qu' esperar sentat... Per això sempre que se li tirava en cara la séva vida sedentaria, responía senyalant la part posterior:—Aquí me las claveu bullidas.

Las sevas extremitats inferiors denotavan qu' era tort de camas y coix d' un péu. D' aquí qu' entrés ja á governar ab mal péu y que seguís sempre pe 'l mal camí que 'ns ha conduhit á un laberinto de situacions sense pervenir obert, d' ahont no 'n sortirém pas si Déu y 'n Martí Camps no 'ns guían.

Ara bé; si anatomisat l' any 1896 resulta que tenia un cap com uns tres quartans y una panxa com un bombo; si era cama-tort y coix, amén de las altrás desgracias que reunía. ¿no es més digne de llástima que de despreci, al haverse portat tan malament ab nosaltres? ¿quina culpa tenia ell de ser tan mal fet? Als esguerrats, compadimlos.

Pitjor es que diuhen si l' any 97 es fet y pastat á son pare. Si aixís fós, no 'ns queda altre remey que consolarnos calculant que passats tres anys més s' haurá acabat la dinastia dels mil *vuycents norantas*. Pera allavors jo 'ls asseguro que milloraré la situació.

¿Perqué? Perque s' haurán acabat 'ls *vuyts y nous*... y anyadas que no lligan.

PEPET DEL CARRIL.

"DÉU TE GUARD", 1897"

Jo 't juro, si no m' enganyo,
que 'n tindrás un tip, baylet.
Si es aixís, *Noranta set*,
com hi há re-Judas, 't planyo.

Lo téu pare, (que al Cel siga)
gracias al séu mal humor,
no 'ns ha fet més que favor
morintse... ¡qué vols que 't diga!

Sinó que, com considero
qu' ets ab ell fet y pastat,
me sembla que haurá deixat
en bonas mans 'l pandero.

Tan escarmentats estém
de la vostra dinastia,
que, ara mateix, ni d' un día
dels anys corrents 'ns refiém.

Jo no sé per quins cinch sós
algú hi há qu' encare abona
uns anyots (y tú perdona)
que no més sou *vuyts y nous*

Vostra malestruga es tanta,
qu' exclaman propis y estranys:
—¡Malvinatje aquestos anys
y l' ánima que 'ls aguanta!—

Si no tires, donchs, al dret
donantnos més bona anyada,
't dirém:—¡Mala negada
fassi l' any *Noranta set!*—

J. BARBANY.

QUENTO

Un escriptor qu' ha prestat molts serveys en un pe-
riódich, com á redactor de..... de punta, va entrar dias
passats en una ferreteria.

- ¿Qué desitja? li preguntan.
- Un parell d' estisoras
- ¿De quina classe las vol?
- Home! estisoras per escriure en lo periódich.

NITU DE TARRAGONA.

LOS MESES DEL ANY

I

ACUARIUM

JANER, lo mes de neus y de las plujas
y de fortas glassadas;
lo primer mes del any, en que s' hi posan
totas las esperansas.
Lo mes dels *marramaus* y dels *idilis*
á dalt de las teuladas...
També venen d' Orient los tres Reys Magos
cuberts ab ricas capas,
portant caixas y fardos plens d' objectes
per omplir las sabatas
que ab pueril candidés al balcó posa
l' ignocenta quitxalla.

UN A. VENDRELLENCH.

A Reparada

SONET.

ESCOLTAM, per favor, prenda adorada,
escoltam, per pietat, nineta hermosa,
¿perqué t' has de mostrá tan desdenyosa?
¿per quina causa 'm negas ta mirada?
¿Com es que sols sentintme, Reparada,
te posas desseguit tan nerviosa?
¿Perqué ja no m' escoltas amorosa?
¿Perqué á tot' hora estás mal-humorada?
Si acás no m' aymas ja, pérfida dona,
si acás ja t' ha fujit aytal fal-lera,
fesmho á sabé aviat, per Deu enrahona
y no 't mostris crudel, terrible, lera...
Que jo 't juro olvidarte en poca estona
y buscar altre amor á la carrera.

PEPET DE LAS DOLSURAS.

ACUDIT

L' avi Nofre, la vigilia de Nadal acompanya als seus
nets al *Parque*, y quan son devant de l' elefant, pre-
gunta un dels noys.

¿Digui avi, qué es aquesta bestia tan grossa?

—Es l' elefant ó l' Avi, qu' es lo mateix.

L' endemá, día de Nadal, lo noy entrega la décima
al avi, la que comensava:

«*Apreciable elefante*»

Al llegirho, exclama l' avi:—¡Desvergonyit! ¡Pochs-
modos! ¡Ja ho veurás si jo soch un elefant!

—Dispensi... com que vosté ahir va dirme que avi
y elefant, era lo mateix...

J. RAMILLES.

MON DESTÍ

UNA nit sortint del ba-
va caure'm, sobre 'l ciate-
l' aygua bruta d' un gibre-
y 'm regalá esquena ava-
Ja en remull, sento soro-
lo cervell notó que 'm bu-
me poso lo dit á un u-
y 'm trobo un bony com un go-
m' entrebanco ab un cordi-
caych á sota d' un caba-
mato á un noy, me pica un ga-
lo gueto 'm reclama 'l fi-
Me rajava sanch á do-
estava fet un garve-
en aixó veig que vé 'l ve-
y 'm trenca la nou del co-
Pera eixir d' eix bati-bu-
demano auxili á un pu-
y aquet, fugint del peri-
feu lo sort, mostrant orgu-
Vaig lográ, ab penós trava-
aixecarme sol, jó 't fo-
y ensangrenat fins al co-
tiro, de nou, carré ava-
Restantme encare la pe-
vaig dir: ¡Defensarme vu-
me sent un *récio*, 'm recu-
y 'm dú al *Museo Martore-*

SANCH DE CARGOL.

NOTICIAS DE GUBA

—¿Sabs qui va matar á n' en *Maceyo*?... Lo meu xicot, l' Ambrós. En probas que l' última carta, diu que l' ha escrita ab un' ungha del difunt per ploma.. y ab sanch del mulato per tinta.

¡Pobre *Milio*! Va marxar fa mes d' un any á l' Habana y ara escriu que torna inútil... ¡Me 'n hauré de buscá un altre!

—¿Recordas aquell *cadete* que 'm va demaná al papá?... ¡Que 'n som de tontas las donas! ¡Ara l' han fet capitá!

—¿Está vist, aixó dels homes va molt de *capa caida*!... Com que tots fan cap á Cuba ¡Ves qui s' hi guanya la vida!

LA TOMASA
FRASSES BETAŠ

"Fer corra l' unglà."

"Fer moros."

"Fer las cuentas del Gran Capitán."

"Fer los ulls grossos."

Xuneta

L' AMO DE CASA MEVA

L'afany desmesurat de ser propietaris, nos porta mes d' una vegada á parlar ab marcada impropietat.

Sembla cosa de sentit comú, que l' amo de casa meva hauria de ser jo mateix, y no ho soch.

Aixís com lo meu amich Silvestre, no es amo de la dona ab qui va casarse, per mes qui digui fentne grans bocadas qu' es la dona seva, porque es del *domini públich*, qu' ella no es la seva dona, sino ell lo seu home; jo no soch l' amo de casa meva, sino la casa, la meva mestressa, la que 'm subjecta y 'm domina y 'm dona mes d' un mal rato.

Y es qu' aquesta casa que jo hi titulat meva, per l' afany que tots tenim de ser propietaris d' alguna cosa, no es meva, sino d' un altre, y com qu' aquest altre es lo subjecte mes terrible qu' ha tingut la sort de ser duenyo d' una casa, resulta que la tal finca es per mi no sols una mestressa dominant, sinó una inícu madrastra.

Recordo, com si fos ahir mateix, lo día que passant pe 'l carrer de las Freixuras vaig enamormar-me de la casa en qüestió, ó mes ben dit del pis qu' habito, porque també es una cosa bastant salada que mes de quatre cops tinguém la osadía de donar lo nom de casa, á un miserable pis ab honors de *perre-ra*, del qual paguém mensualment deu ó dotze pesetas.

Lo pis era elevat, pero 'l sol hi batia de plé, convertintlo en un niu de interminables alegrías, propi pera cobejar en los crus días d' hivern, á un esperit com lo meu, que, quan lo fret apreta, va buscant sempre 'l sol que mes escalfa. Las pinturas de las parets, las pocas parets que 'l pis contenía, ó que contenían lo pis, eran també animadas, sugestivas... en la saleta: escenas de cassa y pesca, y en lo menjador: conills y perdius y altrás provisiones de boca. Ab una mica de bona voluntat, aquellas encantadoras pinturas, se 't presentavan com un rebost recarregat de viandas, lo qual no deixa de ser una gran ventatja, quan se té molta gana y poch diners pera satisfacerla.

Completament entusiasmats de las condicions d' aquell piset que 's llogava per un número insignificant de pessetas. vaig corre á veure al amo, que vivía al principal de la casa, ab la mateixa frisansa qu' un jovenet de la primera volada va á declarar-se á una florista de la Rambla, quan tem qu' un *altre corrido* li ha prés la devantera.

Lo propietari va rebrem fent grans reverencias.

—¿Qué se li ofería?

—Poca cosa. Acabo de mirarme 'l pis que té per llogar, y si vosté no hi trobava inconvenient me 'l quedaria...

—¿Ja está enterat del preu?

—Sí, ja sé... es un bonich pis, pero 'm sembla que podría rebaixarne alguna cosa.

—¿No 'm vingui ab rebaixas! Precisament l' subjecte que l' habitava va deixar-lo porque 'l trobava massa baix de *tetxo*. ¿Que vol anar pe 'l pis donant cops de cap á las bigas?

—Jo 'm referia al preu del lloguer...

—¿Com se veu que vosté ignora ahont se fica? ¡Que bé 's nota que vosté no sab la garantía qu' es pe 'ls inquilinos, 'l que 'l propietari visqui á la mateixa casa! Jo desempenyo 'l paper de polissent de l' escala. A n' aquí no venen los pobres á picar á las portas, ni 'ls lladres á saquejar los pisos, ni ningú á moure escándols... podrá dormir tranquil, que jo sempre vigilo. ¡Oh, cregui, amich meu, y no ho dich per alabarmen, qu' áquesta casa es un tros de cel, que per casualitat va caure al carrer de las Freixuras! ¡No 's deixi escapar la gangal!

—¿M' ha convensut! ¡Ja pot treure 'ls papers!

—Permeti qu' avants lo someti á un petit interrogatori. Los propietaris que tenim una mica de vergonya, som tan tocats y posats en cedir las nostras habitacions, com un pare carinyós en otorgar la má de las sevas fillas. Contesti, y tal vegada 'm dirá que soch indiscret ¿com es que porta tan garrells los talóns de las botinas?

—¿Qué li diré, ara jo? es un vici...

—¿Y aquet forat que dona sortida al dit gros del peu?...

—¿Un altre vici!

—De modo que ¿vosté á pesar de la apurada situació del calsat qu' ara porta, quan vol pot comprar-se un parell de botas?

—Me costa molt per 'xó; es una manía. Entrar á casa 'l sabater, y venirme mareig, tot es hú. Jo crech que m' ho fá la furtor de la pega. ¿Veu? si las sabatas las venguessin los forners, ja fora un'altra cosa.

—¿Los forners vendre sabatas?

—Podrian donarlas com á torna...

—Y digui, digui, plaga de la parroquia ¿com está de roba blanca?

—Tan bé com de roba negra.

—¿Y de negra en té molta?

—Molta, molta á la caixa... (d' empenyos).

—Y de familia ¿què tal?

—¿Encare en tinch mes que de roba?

—¿Aixís vosté comptará?...

—Uns cops ab los dits y altres ab la ploma...

—No; vull dirli, que deu tenir lo ronyó ben cobert...

—Los ronyóns los tinch en molt bon estat, gracias á Deu.

—¿Vol dir, que no 's deixaria penjar per vint mil duros?

—Ni per cent mil tampoch.. l' hi asseguro ab lo cap.

—Donchs, ja pot venir quan vulgui.

¡Jo no hi hagués anat may á n' aquesta malehida casa, que t' sempre al seu propietari en insoportable vigilancia y sempre á punt d' armar esvalot als que 'ns retrassém en lo pagol

Aquest home es un madgiar que segueix tots los meus passos; un burot que fiscalisa tots los meus actes.

Varias nits l' hi vist que venia al meu darrera, sens dupte per cerciorarse de sí eran uns amors ilícits ó 'ls capritxos de la rúleta, la causa de la meva morositat.

Molts cops l' hi sorprés ab lo nas aplicat al forat de pany, ab l' intenció marcada d' endevinar per la flayre, si eran arengadas ó capóns lo que guisavam.

Diferentas voltas ha calificat de escandalós lo meu procedir, porque m' ha vist ab un humil cigarro de deu céntims á la boca.

Y ara, diu que vol *llensarme* de casa seva, porque 'ls Reys van cometre la imprudencia de portar al meu noy xich, un caball de sis rals, sense haverli abonat á n' ell lo trimestre que de mí acredita.

¡També es ben trist, que per la intransigencia d' un propietari, costin tan caras aqueixas expansions paternals!

Créguinme: avants de ficarse en una finca ahont h' visqui 'l mateix amo... si 'ls quartos los ho permeten, fassinse construir una casa lo mes cómoda possible.

¡Es un gust lo tenir casa propia! ¡Y sobre tot no 's falta á la propietat de llenguatje, quan, per exemple, 's diu á qualsevol: «Demá l' espero á dinar á casa meva.»

A. GUASCH TOMBAS.

¡SI JO FOS NEN!...

Si jo fos nen com allavoras, en aquells ¡ay! ditxosos temps, en que no mes somniava balas y redolins y jugá á fet .. Si jo fos nen, com aquells días que transcorrian tan lleugers sense midar lo temps que passa y sens pensar qu' es or lo temps... Si fos jo 'l nen, de *in illo tempore*, que creya en tot de bona fé, y sols pensava ab mas joguinas y era un bobó suprem plaher... ¡ab quant de gust jo 'ls hi faria una carteta als senyors Reys!... ¡Si 'ls 'n diria de cosetas si jo fos nen!

Las sabatonas dels diumenjes, del meu balcó en lo peu mateix, esperarían que passessin pe 'l meu carrer los senyors Reys A fosca nit, voltats de patjes y caballers en sos camells ells se 'n vindrian pe 'ls meus barris, y pe 'ls balcóns, pujant lleugers, las sabatonas m' omplirian de confituras y juguets... Y al endemá... ¡quina gatzara! saltant joyós del meu llite!, dret al balcó me 'n aniria, y felís fora ab sos presents. ¡Si me 'n durian de cosetas Si jo fos nen!

En primer lloch, dins las sabatas, ¡com hi escauria un paperet!

en que 'm diguessin:—¡Té! disposa de tota Espanya y sos governs.— Si 'l tal paper 'ls Reys firmavan dantme poders omnipotents, enjegaria al *Malaguenyo* cap á... fer versos sempre mes. Enjegaria als seus acólits á fregir rabes ó al infern y enjegaria també als altres amichs de l' *home del tupé*, y tant vermells, com blanchs y negres tots cap al *Limbo* falta gent y exterminada la llopada que deixa al poble ab l' os y pell... ¡quina neteja no faria, si jo fos nen!

També hi voldria entre 'ls regalos unas xurriacas de bon pet per dedicarme á la taleya de inspeccionar ajuntaments. Si ho conseguís ¡quins cops de trafaria corre á tort y á dret!... ¡Las ¡Quants regidors farian brincos fins que un grillet parés sos peus! ¡Quantas *mustelas ab venera* s' emportarian cops de suet! Pero també... ¡quina gatzara! en las regións ahont aixó 's fes... ¡Quants municipis s' alsarian del seu abjecte ensopiment y ab son treball y mas xurriacas foran felissos sempre mes! ¡Quina neteja no faria si jo fos nen!

També voldria en mas sabatas

trobarhi un brot, un trist brotet de l' olivera... ¡Sant emblema d' aquella pau que desitjém! Ab aquell brot me 'n aniria desde Llevant fins á Ponent, y 'l mostraria als germans nostres per' que deixessin sos fusells... Sols á ma vista, enmudirían del ronch clarí, los braus accents, s' envaynarían las espasas y de germans l' abrás estret 'ns tornaria als que marxaren de casa nostra, fa tant temps... Y de las mares qu' al fill ploran y dels germans y las mullers ¡com gosaría, ab l' alegria, si jo fos nen!

Mes ¡ahl es inútil tot quant dicta somniant despert mon pensament! Ni 'ls senyors Reys, vindrán per ni tindré 'l goig de rebre mes [casa aquells regalos y finesas, qu' eran mon goig en altre temps. Ja no soch nen y 'ls meus desitjos no cumpliran 'l senyors Reys... Seguirá 'l *Mónstruo ab sos acólits* tent de l' Espanya inmens desert. Seguirán pobles y comarcas del caciquisme entre las dents... y seguirán los fills de Espanya enllá de 'ls mars, deixant la pell ¡Ja no soch nen! ¡Ja soch un home! y sols pe 'ls nens passen 'ls Reys!... Los pobres homes.. ¡paga! ¡calla! y... ¡estreny las dents!

M. RIUSEC,

LA TOMASA

AGTUALITATS

Per J. LLOPART.

Aquí tenen lo que li han portat 'ls Reys á la espallifada Pubilla.

Era 'l día sis al dematí. Y guiats per la *Estrella*, caminavan. D' allí venian, xano-xano, pe 'l cantó del *Orient* en Melcior, en Gaspar y al detrás en Baltasar plé d' enmascaras. Dels portals de *Betlém* ja 's perfidins d' un *estable* del quint pis, hi ompla 'l sach ab drapitxos en Melcior, hi deixa la terra d' escudellas en Gaspar y 'l carbó y la tarregada en Baltasar.

PRINCIPAL

Lo benefici del Sr. Montero, 's vegé sumament favoregut, lo que demostra las moltas simpatías que dit aixerit aètor té logradas.

Los estrenos anunciats *El barón de Cascorro* y *Lo senyor Palaudarias*, original la lletra del beneficiat, obtingueren lo mes satisfactori éxit; de manera, que no dup-tém serán obras de repertori en totas las companyias líricas, principalment la segona de ditas obras, en la que hi estigué acertadíssim al concebirla y al desenvoluparla, ja que *Lo senyor Palaudarias* resulta ser una verdadera continuació de la tan aplaudidíssima sarsuela *Lo somni de la Ignocència*.

Los autors de la música, mestres Pérez Cabrero é Isaura respectivament, estigueren acertatsen son comés, buscant música halagadora al oído, si bé lo primer poch se trencá 'l cap, puig es una reminiscencia d' altrás sarsuelas.

Pera la setmana entrant anuncia una sèrie de cinch funcions la companyia dramática francesa que dirigeix lo célebre artista Henry Buguet, ab cinch obras distintas, las quals serán de las que mes gran éxit han obtingut en lo teatro modern francés.

LICEO

Cap novetat se registra en la passada setmana, degut sens dup-te, als preparatius y últims ensajos que s' han donat de la ópera del eminent compositor francés Saint-Saëns, titulada: *Sansone é Dalila*, qual estreno tindrà lloch aquet vespre.

Los primers personatjes han sigut confiats á la barbianna contralt Sra. Campodonico y al célebre tenor Sr. Cardinali, per lo que, ajudats ab l' empenyo que té la Empresa Bernis de que, per sa importancia, resulti un éxit, ja que presentarà la obra ab verdadera propietat, es de esperar que l' estreno d' avuy, revestirà 'l caracter de verdader aconteixement teatral.

NOVETATS

Un dels dramas que la companyia del reputat director Sr. Tutau, ha representat ab mes éxit, ha sigut sens dup-te lo drama del célebre Tamayo, *Locura de amor*, ahont la eminent actriu Sra. Mena hi ha lograt una verdadera ovació, vejentse ab acert secundada per lo personal de la companyia.

Pera dissapte anuncia sa entrada en aquet teatro la companyia de opereta cómica de Bonazzo y Milzi, debutant ab la bonica obra *Don Pedro dei Medina*, en que tant éxit hi lográ dita companyia al representarla fa poch en lo teatro de Catalunya (Eldorado).

CATALUNYA

La obra que s' estrená en la nit de Ignocents, original de los Srs. Molas y Cotó, *Vamos á ver lo que pasa etc., etc.*,

ha fet lo gasto de la setmana passada ab gran aplauso del públich, aixís com també lo saynete de Burgos y Giménez *Las mujeres*, que cada dia es mes aplaudit.

Pera dissapte s' anuncia l' estreno de *Las malas lenguas*.

UN CÓMICH RETIRAT.

CAPRITXO

Si m' estimas, digaho prompte,
parla hermosa, per pietat
desprécia las evassivas
y respontme ab accent clar.
Si acás ton cor no recull
las probas que t' he donat
del amor, que lo meu crema
com foch de crudel volcá,
digas prest, que no m' adoras,
calma, per Deu, mon afany;
mata d' un colp ma alegria;
tira á terra, per mon mal,
lo castell de la esperansa
que, amorós, me vaig forjar,
perque es més terrible 'l dup-te
que la negra realitat.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

ESPURNA

Mireu si n' era tacanyo
lo rich banqué Don Alfredo
que va dir agonizant:
—¡No.. gasteu gayre.. en l' enterror!

SURISENTI.

S.^a Ramon, 6
BARCELONA

—Hi tingut tan mala trassa
que 'ls Reys, m' han dut un fracás;
puig la Lola, ab molta guassa
m' ha plantat una carbassa
deixantme ab un pam de nás!

—Ay papa, tot es carbó...
¡Ja no vull ser bon minyó!

—¡Quins acudits t' en Pepet! ..
¡Jo no sé pas d' ahont se 'ls treul
¡Ves quin regalo m' ha fet!
Lo que á mí mes me distreu...
¡Un xiulet!

—¿Que qué m' han dut 'ls Reys?.. ¡Una bofetada ab torna! Entre las empentas del «Siglo» feya corre 'ls dits, quan ¡pam! me 'n trobo cinch d' encastats á la cara!... Alló no era una ma de dona... ¡Era un picador de cinch puas!

¿Per qué?

A UNA EX-AMIGA

¿PER qué venint de la compra
ja no 'm saludas com antes;
y per qué, de mí, Roseta,
ni sols una broma aguantas?

¿Per qué tons coralins llabis
un somris per mí no tenen;
y per qué al véurem, tas galdas
de rubor sempre s' encenen?

¿Qué potser t' avergonyeixes
al pensar qu' en «La Infantil»
anys atrás boy fent comedia
t' havia abrassat cops mil?

Si es per 'xó, fas mal fet, noya;
puig la nostra curta edat
'ns dava permís per ferho
ab tota la llibertat.

Además, qu' en lo teatro
diu qu' es tot convencional,
per qual motiu t' asseguro
que no vam fer res de mal.

Jo, per lo tant, al contrari
de lo que tú creus, faria
comedia tot lo sant día
no mes per poguer tornarhi.

PEPITO LLAUNÉ.

L' expatriat

LLUNY de ma terra, expatriat,
sento en lo cor l' anyoransa...
¡Jo t' anyoro més que may
avuy, terra catalana!
¡Oh, patria dels meus amors,
que com tú no n' hi ha cap d' altra!
¡Qui pogués ser aucellet
per emprendre la volada
y vindre un instant ab tú,
dolsa terra de ma patria!...
Aquí, sol, esporuguit,
tan sóls veig caras estranyas;
no veig may aquell cel blau,
ni 'l sol de dauradas alas...
¡Tot es trist, rónech y fosch,
quan s' está lluny de la patria!
No tinch cap mot de consol
que mitigui ma frisansa...
sento bategar mon pit
y per mon rostre devallan,
dugas llágrimas de foch
y com lo fel amargantas!...

VALENTÍ CARNÉ.

Amorosas

Lo jorn, fa poch, era alegre,
pero 'l cas no es gens estrany,
es qu' en lo carrer t' he vista
y una mirada m' has dat.

Mes aixís que 'ns separarem
per mí tot ha quedat fosch.
Don més claror ta mirada
que la llum del mateix sol.

Sabs tú ab lo que més goso, ma estimada?...
Donchs es ab ton somris y ab ta mirada.

RAMÓN LLEI.

A fi d' evitar omissions, en las que es fácil incorre, y las que de veras sentiriam, hem determinat valernos de las presents ratllas pera contestar coralment á tots los que 'ns han saludat ab motiu de la entrada d'aquest any. A tots ells los desitja la Redacció de LA TOMASA salut y prosperitat, fent extensiu lo saludo á nostres estimats llegidors y amichs en general.

Lo diumenge passat tinguerem lo gust de presenciar en lo teatro Circo del Masnou, l' estreno del epissodi dramátich en vers catalá *Vida y Mort*, original de nostre distingit colaborador d'aquella vila, 'l jove poeta don Joseph Pujadas Truch.

Es dit epissodi la primera obra que son autor ha donat á la escena, y aixó, sens dupte, ha d' aumentar lo valor del interessant argument y ben talladas escenas que lograren arrancar nutrits aplausos de un públich inteligent, afanyós de premiar á qui ab sos estudis y talent ha demostrat ser mereixedor de tals mostrars de simpatía.

Uneixi nostre estimat colaborador nostras felicitacions á las molts qu' ab motiu del estreno de sa primera obra haurá rebut, y tinga la seguretad de que, si continua estudiant y tractant assumptos ben catalans, com en aquest ensaig, no será la última vegada que desde aquestas columnas li enviarem los nostres humils pero expontanis aplausos.

Lo desempenyo, baix la direcció del notable actor senyor Graells, fou molt acceptable.

Un fenómeno:

En lo caseriu de Badorech, terme de Piera, van entrá uns lladres en certa casa de pagés, emportantsen vuyt unsas d' or y sis dobles de cinch duros del mateix metall.

Consti, senyors, que Piera encare es á Catalunya (Espanya.)

¡Y aquí está precisamente lo fenómeno!

Llegim que un empresari de Chicago, ha regalat als insurrectes de Cuba un elefant que tenia inservible. per que l' utilisin com a bestia de carga ó per arrossegar canons d' artilleria.

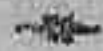
Home, home... Ja estich veyent que per contrarrestar lo gran auxili que rebrán 'ls cubans, no tindrem mes remey qu' enviar a Cuba l' *Avi* del Parque.

Al menos aixis estarem tants a tants.

Pero, ab moltíssim sentiment de tota la canalla de Barcelona *é islas adyacentes*.

Hem tingut lo gust de saludar en nostra Redacció a *La Veu del Vallés*, aixerida publicació de Ripollet, ab la que establím gustosos lo cambi y a la que desitjém molts anys de vida.

¿Que no ho saben?... *Se salvó la patria*.

Lo Cos d' Adjunts dels Jochs Florals ha prés lo trascendental acort de no publicar en lo successiu en lo volúm que treu a llum cad' any, més que 'ls premis y accésits ordinaris.

Tot lo extraordinari, encare que siga la quinta essencia de la poesia ó 'l *summum* de la prosa 's quedarà per confitar.

En l' adopeió d' aquest acort diu qu' ha influït per molt la migrada situació monetaria de l' honorable Cos d' Adjunts ó lo qu' es lo mateix

que 'ls Jochs Florals van de baixa

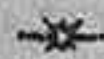
perque 's dolen de la *caixa*...

Y donchs las subvencions, de l' Ajuntament y de la Diputació, que no serveixen de res?...

¿Y 'ls capellanets y seminaristas que tant s' hi lluheixen per que no affuixan la mosca?

¡Qui vulgui *premis* que se 'ls pagui!

Com es us y costum als certamens de fora.

Havém rebut, y agraïm l' envio, lo número-almanach del important setmanari *Blanco y Negro*, corresponent al any 1897.

Es dit almanach tan brillant, que considerém innecessari recomenarlo llargament a nostres lectors, puig se basta ell sol, pera recomenarse.

Lo seu paper superior, son pulere tiratje, las magnificas notas artisticas tituladas «Fiestas del año», y 'ls no menos artisticchs dibuixos ornamentals deguts al famós llapis del Sr. Arija y qu' enclouhen lo santoral de cada mes, colocan al almanach del *Blanco y Negro*, entre 'ls primers dels publicats en lo seu género.

Creyém que 'l públich sabrá premiar los sacrificis y esforços le son editor, agotant en breu plasso un número-almanach purament espanyol, y que, donadas sas condicions, resulta baratíssim.

Havém rebut també lo *Calendari Catalá* pera 1897, publicat per la impremta *La Catalana*.

Dit calendari, que, per sa forma, es dels coneguts generalment ab lo nom de calendaris de paret, es entre aquestos, per lo escullit del text, un dels mes útils y recreatius. Conté xispejants quientos, *receptas* d' art culinari, remeys casulans, efemérides, problemas y endevinallas. En fi, que per pochs céntims poden estalviarse la cuynera y 'l metje, y poden ferse un tip de riure.

Lo depósit d' aquest útil calendari está instalat en lo Dormitori de Sant Francesch, número 5.

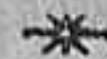
¡Espavilínse, donchs, que la edició del *Calendari Catalá* no ha de tardar en agotarse!

A Cuba, segons veus, 's cometian irregularitats en los *suministros* de las tropas; 's deya si 'ls sacrificis d' Espanya servian per engreixar a algún *peix gros* en detriment de la salut y comoditats a que 'ls pobres *caloyos* tenen dret. *El Imparcial* y *El Heraldo* van aixecar la llebra y en efecte 'l Govern ha prés *providencias*. Un periodista, lo senyor Reparaz, *coba en la cangrí*, y un altre periodista, lo Sr. Suárez de Figueroa, ja té la celda emparaulada.

¿Y després dirán que a Espanya no 's fa justicia?...

Aquí 'n tenen un cas prácticch.

Ara diuhen que 'n Maceo no ha mort y que solzament está ferit.

¡Bona l' hem feta, Geroni!

¡Aixis si qu' hem fet salat!

Fins n' hi ha per darse al dimoni...

Un ou... y encare *cobat!*

Quid pro quo curialesch qu' explica un periódich:

Mentres se celebrava un judici oral, lo president d' una de las salas de l' Audiencia va sentirse molestet repentament per un fort dolor de ventre. Tantas eran las contraccions del seu rostre y tal era son suplici, qu' acabaren per adonarsen 'ls demás individuos del tribunal. Llavors lo president confessá sa debilitat y demaná per Deu y pe 'ls Sants que li portessin *bicarbonat de sosa*.

Un agutzil va anar corrents a buscarne, pero tan atribulat y ab tal precipitació, que sols recordá la paraula «*sosa*».

Y en efecte, al cap d' un rato y entre la riota dels presents comparegué a l' Audiencia... ¡ab un kilo de *sosa cáustica* a las mans!

¡Com si 'l ventre del Sr. President fos de llauna!

CORRESPONDENCIA

W

(Tancada 'l dia 4 d' aquest mes)

Publicarém los travalls següents: *Martingalas; Criaturadas; Remey infalible; Bestiesas; Meló-dramàtic; Los meses del any (Piscis y Aries); Cadalls de griva; Tónteria* y un trenca-closcas de cada hù dels colaboradors: Estel de la Cua, Jaume Gallofré, J. Llollers, H. Vilá y Pepet Panxeta.

Lo que no 's menciona no serveix.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse a l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramon, 6.—BARCELONA

LA TOMASA
 NOSTRAS "EMINENCIAS"

Aquet jove aquí ahont lo veuen
 caminant ab pás metódich,
 es una gloria, sens' ell
 no podríam fe 'l periódich.
 ¡Ell 'ns porta 'ls dibuixets
 á casa, per preu molt módich.

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

En Ramón que es un total
 dels mes grossos que conech,
 parlant ahí ab en Pau Rech,
 del carrer del Hospital,
 li va dir:—La *Dos-tres* es
 noya de molt bona *hu-dos*.
 Y li respongué en Camós:
 —Pro té molta *quarta-tres*.

R. BOSCH.

ROMBO

.....

Sustituir los punts per lletres, de
 manera, que llegit vertical y hori-
 zontalment donguin los següents re-
 sultats: 1.ª ratlla: Consonant; 2.ª: Al-
 gunas personas ne portan; 3.ª: Nom

sustantiu; 4.ª: Nom de dona; 5.ª: Nom
 sustantiu; 6.ª: Parentiu; 7.ª: Vocal.

UN MÚSICH DE REGIMENT.

MUDANSA

—Peret, cuyta que ja han tot
 lo primer ball.

—Vinch, Marsal,
 que acabo de fe' un total
 per enviarlo á en Cabot.

PEPET PANXETA.

CREU NUMÉRICA

- 4 2 2 —Part de la persona.
- 8 2 2 —Vegetal.
- 1 2 3 4 5 6 7—Nom d' home.
- 1 2 3 4 5 6 3—Nom de dona.
- 8 2 3 —Los volátiles ne tenen.
- 7 2 6 —Comestible.
- 1 7 2 —Vegetal.
- 1 8 4 —Los cunills ne fan.
- 2 2 3 5 7 —Carrer de Barcelona.
- 1 7 2 2 3 5 7—Apellido.

PERE SALÓM

GEROGLIFICH COMPRIMIT

PELL	K
------	---

P. DE REUS.

GEROGLIFICH

X
 nego nego nego
 nego nego nego
 lo lo lo
 ci | nego

CANARI

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 435
 Xarada.—Ro—sa—li—na.
 Logogrifo numérich.—Portal.
 Tarjeta - Saludo.—Arenys de Munt,
 Molins de Rey, Hostalrich, Olot, Sil-
 jes, Calaf, Sans; Agusti, Pau; La
 Boja; Don; Ral; Ó.
 Geroglífich.—Dos y una son tres.